

Slogarna i Leksandsåsen.

En sommarkväll 1768 sitter Stark Oskar, Båt Anders och Lind Per, alla från Hjulbäck i Siljansnäs, vid Svartntjärn efter att ha lagt i näten. Båt Anders är förbannad för dom har inget brännvin. Det har varit missväxt i Näs i flera år och därför har dom gått miste om rågen som var det viktigaste när dom skulle bränna den gudomliga drycken.

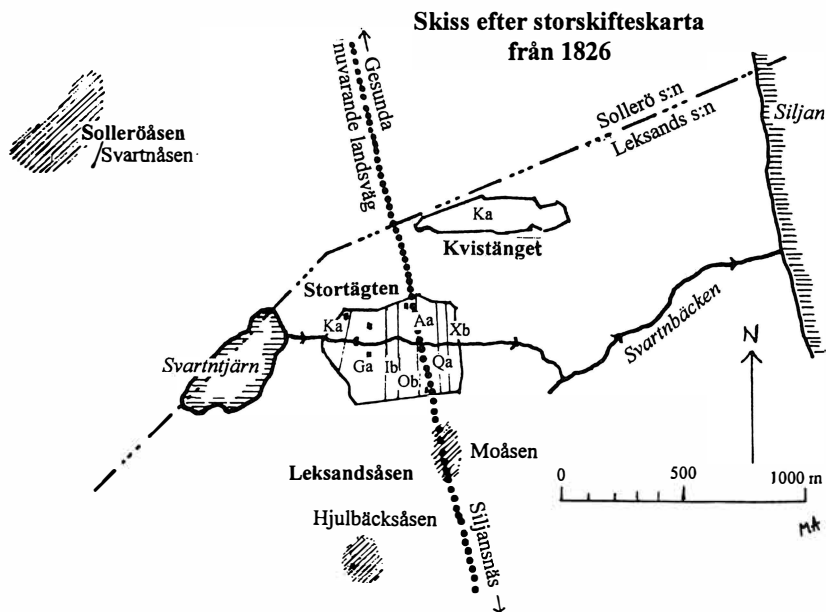
Båt Anders visste att det fanns någon i byn Småjönsbo på Sollerön som för det mesta hade starkvaror till salu. Den han tänkte på var min anfader Knuts Per, som visste att näsingar hade bra med pengar.

Alla tre från Hjulbäck hade sina fåbodar på Siljansnässidan alldeles bortom Svartntjärn. Dom visste sedan tidigare att det låg en båt nere vid Svartnviken i Siljan. Vems båt var i det här läget oväsentligt. Dom tog med sig några riksdaler och kom överens om att ro direkt till Rävsnäs, Solleröns sydligaste udde. Båten hade nog inte varit använd på länge, för den låg upp och ner en bra bit från vattnet. Som tur var låg årorna gömda inunder. Oskar snickrade en lagom stor tapp till dräneringshållet. Anders började ro med kraftiga årtag, och eftersom vinden låg på från sydväst så tog det bara en timme.

Nere vid Rävsnäs var det två kvinnfolk som plockade bär, och dom kunde tala om var Knuts Per bodde. Det var inte svårt att hitta dit och fast det var tre helt obekanta som kom på besök, blev dom vänligt bemötta. Knuts Per visste nog med en gång vad det var för ärende dom tre näsingarna hade. Lite resonemang blev det väl om priset, som Lind Per tyckte var på tok för högt. Knuts Per bjöd dom på var sin liten sup och frågade om det inte verkade vara bra kvalitet. Jo, jo, tyckte alla tre. Lind Per tog fram pengarna. Dom kunde ju inte vänta tills dom kom hem utan började genast smaka. Kvällen var varm och det var ingen brådska att ro tillbaka till fastlandet. Kanske kom det någon från granngården som tyckte det var roligt att träffa utsocknes. Dom blev bjudna på nån sup, och allihop blev ganska högljudda. Stark Oskar var ett par år äldre än dom andra och när solen började krypa ner bortom bergen, tyckte han att det var dags att fara hem. Båt Anders visste att det var slut på pengarna, men han ville så gärna ha lite brännvin med sig hem till kompisarna i Moåsen och Svarvarbodarna.

Knuts Per kom att tänka på en fin hacksloge som Båt Anders far hade vid Leksandsåsen nedanför Svartntjärn mot Svartnåsen,. Det skulle nog gå bra om Anders satte på deras bomärke på ett skuldebrev som Knuts Per skrev. Det var ju enkelt att segla över från Hjulbäck om någon vecka och reglera skulden så slapp gamlingarna få reda på vad Anders gjort. Så blev det nu inte. Stark Oskar och Lind Per lovade från början att hjälpa till med betalningen, men så blev det inte heller. Någon gång togs frågan upp i Båtgården men det var alltid något annat som var viktigare.

Jag är mycket intresserad av vår bygds historia. Mina tankar kretsar ofta kring hur mina förfäder levde. Hur kom det sig att de hade mark utanför

Ägare:	Ka Ryss Nils Jönsson, Gruddbo
	Ga Myr Per Persson, Gruddbo
	Ib Måsan Per Andersson, Utanmyra
	Ob Sven Märten Persson, Småjönsbo (Bodarna)
	Aa Sven Jan Andersson, Gruddbo
	Qa Dunder Anders Andersson
	Xb Buspers Göran Andersson, Häradsarvet

Vid storskiftet 1826 gjordes en karta över området öster om Svartntjärnen. Där kan man se två områden på ca 26-27 ha som har Solleröbor som ägare.

Solleröns sockengräns? Hur hade de förvärvat den? Några synliga bevis i form av skuldebrev, köpekontrakt eller lagfartsbevis finns inte. I min fantasi skapades ovanstående historia. Den kunde vara sann.

Vad jag med säkerhet vet är att Knuts Per dog i slutet av 1700-talet, och hans son Sven Mårten Persson tillsammans med sina fem syskon ärvde slogarna vid Leksandsåsen.

Det har berättats i släkten om hur man såg fram emot att en försommardag ge sig iväg till Leksandsåsen för att slå, räfsa och hässja den värdefulla grödan. För att spara på krakar satte man in den ena ändan av

Lada som flyttats till Lennart Bälters gård i Björka.

hässjestängen i en knut på ladan. När höet torkat fraktades det hem till Sollerön eller till fäboden i Sollerö-Åsen. Där skulle det delas mellan de familjer som hade del i slogen. I brist på våg lade man några fång på ett lakan (umbrädu) och två man lyfte upp och bedömde vikten. Det fanns också några lador ute på slogarna, så man kunde förvara höet där tills det blev vinterföre, då det hämtades med häst och kälkdon. När man slutade bruka slogarna flyttades ladorna.

En lada flyttades till Kulåra, där den tjänade som kiosk en tid innan Lars Håll flyttade den till Myckelgrav vid Flenberget där han inredde den till fritidshus. En annan lada flyttades till Björka, där den renoverades och står

Plats nedom Svartntjärn, där svarvarstugan stått över bäcken.

nu på Lennart Bälters gård. På insidan av ladan kan man läsa på väggen: "Slåning den 23 - 27 juli 1884 och det regnade 2 dagar, betygar Å. And. Jönsson". Vidare: "Flyttades sedan till Björka 1958". Ytterligare en lada från slogarna flyttades till Kulåra men köptes sedan av Lisbeth Ehn i Selja. I denna by står ladan alltjämt. Efter att ha nyttjats för sina ursprungliga ändamål har ladorna från slogarna haft en skiftande historia.

Vid Svartnbäcken som utgör Svartntjärns utlopp och som rinner genom det största av slogområdena låg en svarvstuga, där folk från Hjulbäck tog tillvara vattenkraft från bäcken och svarvade delar till spinnrockar.

Arvid och Gustav Knutz har berättat att de som barn var med om slåtter i Leksandsåsen. De brukade plocka smultron som de sålde till turister. Deras skifte låg nämligen vid vägen mellan Leksand och Mora, och det hände att det kom cyklande turister som betalade 25 öre för en kaffekopp med smultron.

Enligt storskifteslagen skulle alla småbitar mark s.k. "subbar" lösas in av den som var ägare till fastighetens huvudlitter. Men så blev det inte alltid. Så småningom såldes dock alla Solleröägor.

De sista slogarna, som då blivit skogsmark, såldes 1960 i samband med laga skiftet i Siljansnäs.

Erik Svensson